

Uvod u veb i internet tehnologije

Mreža, slojevi, protokoli

Slojevi kod računarskih mreža “host-prema-mreži”

Protokoli i slojevi

OSI sloj	TCP/IP sloj	Jedinica	Protokol
aplikativni sloj (mrežni procesi vezani za aplikaciju)	aplikativni sloj	podatak	HTTP, FTP, Telnet, DNS, DHCP, POP/SMTP, NNTP
sloj prezentacije (enkripcija i kodiranje podataka)		podatak	MIME, TLS, SSL
sloj sesije (uspostavljanje sesije krajnjih korisnika)		podatak	SSH, Named Pipes, PPTP
transportni sloj (veza, pouzdanost, transport)	transportni sloj	segment datagram	TCP, UDP, SCTP, DCCP
mrežni sloj (logičko adresiranje i rutiranje)	međumrežni sloj	paket	IP (IPv4, IPv6), ICMP, ARP, RARP
sloj veze podataka (fizičko adresiranje, pristup medijumu)	sloj pristupa mreži	okvir	PPP, HDLC, Frame Relay
fizički sloj (prenos signala)		bit	Token Ring, RS-232, T1, E1, POTS, OTN, DSL, 802.11a/b/g/n PHY, 802.15.x PHY, Ethernet, USB, Bluetooth, Firewire (IEEE 1394)

Sloj „host-prema-mreži”

Sloj „Host-to-network“ obezbeđuje kanal komunikacije.

- Na najnižem nivou, obezbeđuje postojanje komunikacionog kanala i mogućnost slanja i primanja pojedinačnih bitova kroz komunikacioni kanal
- Na najnižem nivou u okviru ovog sloja nema kontrole grešaka
- Na višem nivou se međumrežnom sloju obezbeđuje postojanje pouzdanog kanala komunikacije u kome se:
  - greške automatski detektuju i ispravljaju (error control)
  - automatski se vodi računa o brzini slanja podataka kako se ne bi desilo da brzi uređaji zagušuju sporije (flow control)
- Ukoliko se koristi zajednički kanal komunikacije, na ovom sloju se vrši kontrola pristupa uređaja komunikacionom kanalu (medium access control)

Sloj „host-prema-mreži” (2)

- Ovde se, gledano na najnižem nivou, dobija zadatak da se preko komunikacionog medijuma prenese sekvenca bitova
- U tom najnižem nivou komunikacije se proučava mehanizam slanja pojedinačnih bitova od jednog do drugog uređaja kroz komunikacioni medijum
- Najniži nivo komunikacije karakteriše potreba za velikom efikasnošću
- Način komunikacije na tom najnižem nivou zavisi od tipa komunikacionog medijuma - žičana ili bežična veza, koja vrsta kablova je u pitanju i sl.
- U okviru lokalne mreže komunikacija se zasniva na tehnologijama:
  - Ethernet (žičano povezivanje)
  - Wi-Fi (bežično povezivanje)
- Brzina prenosa podataka u ovakvim mrežama veća od 1Gbps

Sloj „host-prema-mreži” (3)

- Ovaj sloj od uređaja koji rade na međumrežnom sloju dobija zadatak da se paket (u IP terminologiji, taj paket se naziva **IP datagram**) prenese:
  - sa jednog rutera na drugi
  - sa jednog uređaja na drugi u okviru lokalne mreže
- Taj zadatak se realizuje tako što se IP datagram se obmotava dodatnim podacima i kreiraju se **okviri** (frame)

Sloj „host-prema-mreži” (4)

Potrebno je sprečiti izmenu podataka prilikom mrežnog prenosa (preskakanje bitova, izmena bitova, ponavljanje, ...)

- Na kraj okvira dodaje se sekvenca za proveru okvira:
  - omogućava primaocu da proveri da li je došlo do greške
  - neke greške se mogu ispraviti
- Moguće je detektovati i ispraviti složenije greške korišćenjem sekvenci od više bitova, kodiranih kodovima za otkrivanje i ispravljanje grešaka
- Na ovom sloju koriste se MAC adrese
  - Predstavljaju se pomoću 48 bita
  - Zapisuju se u obliku 6 dvocifrenih heksadekadnih brojeva (primer: 2c:d4:44:a8:be:3b)
- Na početak okvira dodaju se MAC adresa primaoca i pošiljaoca
- Ako se u okviru nalaze IP datagrami, tada okvir sadrži i IP adrese primaoca i pošiljaoca, ali one se na ovom nivou ne analiziraju

Zahvalnica

Delovi materijala ove prezentacije su preuzeti iz:

- Skripte iz predmeta Uvod u veb i internet tehnologije, na Matematičkom fakultetu Univeziteta u Beogradu, autor prof. dr Filip Marić
- Prezentacija iz predmeta Uvod u veb i internet tehnologije, na Matematičkom fakultetu Univeziteta u Beogradu, autor dr Vesna Marinković
- Skripte iz predmeta Informatika na Univerzitetu Milano Bicocca, autor dr Dario Pescini